

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 139 | 13-19 Şubat 2023

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az sekiz kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

17 Şubat: Hatay'da polis depremlerin ardından arama kurtarma çalışmalarına katılmak üzere bölgede bulunan bir Yunan derneğinin üç üyesini gözaltına aldı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

13 Şubat: İstanbul'da polis, hükümetin deprem yönetimini protesto eden bir gruba müdahale ederek 20 aktivisti gözaltına aldı.

13 Şubat: Mardin, Hakkari ve Siirt'te valilikler 15'er günlük açık hava toplantı ve gösteri yasağı ilan etti.

15 Şubat: Osmaniye'de polis, sol görüşlü bir grup tarafından deprem mağdurlarıyla dayanışma amacıyla düzenlenen bir etkinliğe katılan 10 kişiyi gözaltına aldı.

15 Şubat: İstanbul'da bir mahkeme, bir gösteriye katılımları nedeniyle yargılanan 57 kişinin beraatına hükmetti.

17 Şubat: İzmir'de bir öğrenci protestosuna müdahale eden polis 22 kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

13 Şubat: Gaziantep'te polis, il valisini eleştiren deprem mağduru Hasip Türkmen'i kısa süreli olarak gözaltına aldı.

13 Şubat: İstanbul savcıları, 6 Şubat tarihli depremlerin ardından Hatay'daki bir barajın duvarlarının çatladığını iddia eden bir sosyal medya mesajı nedeniyle YouTuber Oğuzhan Uğur hakkında dezenformasyon yayma suçlamasıyla soruşturma başlattı.

13 Şubat: Ankara savcıları, hükümetin deprem yönetimini eleştiren yorumları nedeniyle gazeteci Can Ataklı hakkında soruşturma başlattı.

14 Şubat: İstanbul'da polis, sivil toplum kuruluşu yöneticisi Mazlum Ortaç'ı halkı kin ve nefrete teşvik etme suçlamasıyla kısa süreli olarak gözaltına aldı.

14 Şubat: İstanbul'daki bir mahkeme, röportajdaki ifadeleri nedeniyle halkı kin ve nefrete tahrik etme suçlamasıyla yargılanan eski subay İlker Başbuğ'un beraatına hükmetti.

15 Şubat: Hakkari’de polis sosyal medya mesajları nedeniyle üç kişiyi gözaltına aldı.

15 Şubat: Hatay’da muhabir Hazal Güven ve kameraman Umutcan Yitik kimliği bilinmeyen kişilerin saldırısına uğradı.

15 Şubat: Canlı televizyon yayınında hükümetin deprem yönetimini eleştiren bir hemşire hakkında soruşturma başlatıldığı duyuruldu.

16 Şubat: Emniyet Genel Müdürlüğü yaptığı açıklamada depremlere ilişkin “provokatif” sosyal medya paylaşımları nedeniyle toplam 131 kişinin gözaltına alındığını, bunların 25’inin çıkarıldıkları mahkemeler tarafından tutuklandığını duyurdu. Gözaltına alınan kişi sayısı geçtiğimiz hafta 56 olarak açıklanmıştı.

16 Şubat: Sol görüşlü siyasetçi Gamze Taşçı hakkında depreme ilişkin olarak basına verdiği mülakatlar nedeniyle soruşturma başlatıldı.

17 Şubat: Ankara’daki bir mahkeme, milliyetçi siyasetçi Devlet Bahçeli hakkındaki sosyal medya yorumları nedeniyle Fahriye Malatyalı adındaki 70 yaşında bir kadına para cezası vererek hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

17 Şubat: Diyarbakır savcılar gazeteci Mir Ali Koçer hakkında sosyal medyada yalan haber yayma suçlamasıyla soruşturma başlattı. Koçer polis tarafından ifadeye çağrıldı.

17 Şubat: Ankara savcılar gazeteci Hayri Demir hakkında terörizm suçlamasıyla soruşturma başlattı.

KÜRT AZINLIK

16 Şubat: Mülki amirler Kürt çoğunluklu vilayetlerde HDP tarafından başlatılan deprem yardımlarına engelleme yapmaya ve bu kapsamda toplanan yardım malzemelerine el koymaya devam etti. Parti tarafından 17 Şubat günü yapılan açıklamada toplam 1500 çadıra, sekiz kamyona, 30 konteynere ve 120 jeneratöre el konulduğu duyuruldu.

CEZAEVİ KOŞULLARI

15 Şubat: Depreme maruz kalan bölgelerdeki mahkumların bir kısmının nakledildiği bir Mersin cezaevinde koşullarda kapasitenin üzerinde mahkum tutulduğu, verilen yemeklerin ve suyun yetersiz olduğu duyuruldu.

17 Şubat: Danıştay saldırganı eski avukat Alparslan Arslan cezaevinde ölü bulundu. Resmi makamlar ölüm nedenini intihar olarak duyurdu.

17 Şubat: Depreme maruz kalan bölgelerden Ankara’ya nakledilen Serhat Aksu adlı mahkumun tek kişilik hücrede tutulduğu ve ailesi tarafından gönderilen mektupların kendisine teslim edilmediği duyuruldu.

17 Şubat: Diyarbakır’daki bir cezaevinde mahkumlara verilen yemekte fare çıktığı ve bir mahkumun kısa süreli olarak hastaneye kaldırıldığı duyuruldu.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

13 Şubat: Kahramanmaraş’ta polis, deprem sonrası organize edilen yemek yardımı kuyruğunda bekleyen iki göçmen çocuğa fiziksel şiddet uyguladı. Çocukların şiddet nedeniyle yaralandığı duyuruldu.

14 Şubat: Hatay’da askerler, depremde çocukları enkaz altında kaldığı için yardım talebinde bulunan bir Suriyeli göçmene fiziksel saldırıda bulundu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

13 Şubat: Kahramanmaraş’ta polis, deprem sonrası organize edilen yemek yardımı kuyruğunda bekleyen iki göçmen çocuğa fiziksel şiddet uyguladı. Çocukların şiddet nedeniyle yaralandığı duyuruldu.

13 Şubat: Hatay’daki bir cezaevinde gardiyanlar isyan çıkarmakla suçlanan yedi mahkuma kötü muamelede bulunduğu. Söz konusu mahkumların daha sonra başka cezaevlerine nakledildikleri ve maruz kaldıkları şiddet nedeniyle yaralananların rapor almasına engel olduğu duyuruldu.

14 Şubat: Hatay’da askerler, depremde çocukları enkaz altında kaldığı için yardım talebinde bulunan bir Suriyeli göçmene fiziksel saldırıda bulundu.

17 Şubat: İstanbul’da polis memurları trafikte tartıştıkları bir kişiye fiziksel saldırıda bulundu. Şahsın olay neticesinde yaralandığı ve konuyla ilgili şikayetin işleme konulmadığı duyuruldu.

17 Şubat: Tekirdağ’daki bir cezaevi yönetimi, Baki Yaş adlı mahkumun ailesiyle haftalık görüşmesi sırasında depremle ilgili sözleri nedeniyle konuşmayı yarıda kesti ve daha

sonra Yaş'ı disiplin cezası olarak altı ay boyunca telefon görüşmesi hakkında mahrum bıraktı.

17 Şubat: İstanbul'daki bir kadın cezaevi Serpil Cabadan ve Elif Yaş adlı mahkumları görüş sırasında yaptıkları yorumlar nedeniyle altı ay boyunca telefon görüşmesi hakkında mahrum bıraktı.

18 Şubat: Samsun'daki bir cezaevine nakledilen bazı mahkumların çıplak aramaya ve diğer kötü muameleye maruz bırakıldıkları duyuruldu.

19 Şubat: Hatay'da polis deprem bölgesinde yağmacılık yaptığından haksız şekilde şüphelenilen bir kişiye fiziksel saldırıda bulundu.

19 Şubat: Adıyaman'da askerler deprem yardımı talep eden bir kişiye fiziksel saldırıda bulundu.